

DOI: 10.36885/nzdpm.2020.36.181-194

УДК 581.9

Кузярін О. Т. ¹, Сичак Н. М. ², Кагало О. О. ²

СПОНТАННІ СУДИННІ РОСЛИНИ НА ТЕРИТОРІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО ЛАНДШАФТНОГО ПАРКУ «ЗНЕСІННЯ» (М. ЛЬВІВ)

*На підставі проведених флорохорологічних досліджень, опрацювання провідних гербарних колекцій (LW, LWKS, LWS) та аналізу літературних джерел уперше складено список спонтанних судинних рослин для території регіонального ландшафтного парку «Знесіння». У складі спонтанної флори парку виявлено 727 видів, що за систематичною структурою розподіляються між 392 родами, 108 родинами, 59 порядками, 5 класами та 4 відділами. Уперше для території парку проведено повний облік сучасних локалітетів 30 раритетних видів, з яких, 15 включені до Червоної книги України та 15 видів є регіонально-рідкісними. Місцезнаходження таких раритетних видів національного значення, як *Dactylorhiza incarnata*, *Epipactis palustris*, *Listera ovata*, *Lilium martagon*, *Orchis militaris* уперше наводяться для дослідженої території. Два види, зокрема *Syrripedium calceolus* та *Pulsatilla grandis*, що зазначені в Додатку I Бернської конвенції, на сьогодні вважаються зниклими в межах парку.*

Ключові слова: фіторізноманіття, раритетні судинні рослини, охоронювані території.

Перспектива інтеграції природно-заповідної мережі України із загальноєвропейською та проблема збереження біорізноманіття привертають увагу до природоохоронних територій, особливо в межах урбанізованих екосистем. Відповідно до цього актуальним першочерговим завданням для кожного об'єкта природно-заповідного фонду є повна інвентаризація судинних рослин як бази ботанічного моніторингу.

Регіональний ландшафтний парк «Знесіння» (РЛП «Знесіння») був офіційно створений у 1993 р. задля збереження унікального природно-історичного комплексу гряди Знесіння та прилеглої зони, включно з територіями давніх передміських поселень – Знесіння та Кривчиці. Парк розташований на лісистому узгір'ї Львівського плато. Сам парк має площу 312,1 га, а з охоронною зоною – 785,71 га. Його оголошено об'єктом природно-заповідного фонду України. Він є одним із природних складових міста Львова, що з'єднує центр міста із зеленими смугами в передмісті та поза межами міста. РЛП «Знесіння» функціонує як вагомий рекреаційний об'єкт для громадян та гостей міста Львова. Його вагомість формується на значній різноманітності природних, культурних, історичних, археологічних і архітектурних цінностей території розташування. Природні ландшафти РЛП «Знесіння» є ключовими елементами у просторовій структурі Львівської міської екологічної мережі.

У межах сучасної території РЛП «Знесіння» виокремлюють такі основні структурно-функціональні частини:

- Березовий гай і болотисті луки;

- Гора Баба (Рід) (геоморфологічна пам'ятка природи);
- Гора Лева (Лиса гора) (структурно-денудаційний останцевий пагорб, геоморфологічна пам'ятка природи);
- Гора Стефана (структурно-денудаційний останцевий пагорб з відслоненнями неогенових відкладів у підніжжі при виході на Стару Стрільницю при дорозі до лікарні «Охматдит» (геоморфологічна пам'ятка природи);
- Гора Хомиць (Хом);
- Долина потоку Хомиць (гідрологічна пам'ятка природи);
- Долина струмків Кривчицький і Глибокий (гідрологічна пам'ятка природи);
- Озеро (став) на території малого кар'єру з відслоненнями тортонських пісковиків;
- Лугопарк у притерасному пониженні між Знесінням і Кривчицями (комплексна пам'ятка природи);
- Кайзервальд (парк «Стара Стрільниця») з відслоненнями тортонських пісків у великому (центральному) кар'єрі «Кайзервальдські піски» та з відслоненнями вапняково-піщаних відкладів неогену (обриви над скульптурною фабрикою);
- Лижний спуск, урочище «Дебра» (геологічна пам'ятка у верхів'ях витоків Цвинтарного потоку);
- Цвинтар старого Знесіння (середини XIX ст.);
- Музей народної архітектури та побуту (скансен «Шевченківський гай») від 1971 р.

Місцевість парку відчутно постраждала від розробок кар'єрів та заготівлі лісу. Первинний лісовий масив на пагорбах парку зазнав найбільших втрат за часів Першої світової війни, коли його вирубили на дрова. Ерозія ґрунтів, спричинена вирубками дерев та добуванням піску й каменю, спонукала міську владу до заходів щодо повторного озеленення голих схилів Кайзервальду. Відтак, перші деревні насадження з'явилися тут у 1951 р. [4].

Серед пам'яток природи особливу увагу заслуговує гора Хомиць, зокрема її південний схил з рідкісними для регіону ксеротермними луками на дерново-карбонатних ґрунтах та північний схил із рештками природного дубово-буково-грабового лісу. У ботанічній літературі [6, 7, 12-16] гора Хомиць здавна відома як цінна природоохоронна територія з низкою локалітетів раритетних судинних рослин, частина з яких на сьогодні на привеликий жаль втрачена.

Матеріал і методика досліджень

Флористичні дослідження проводили на території РЛП «Знесіння» (у межах з охоронною зоною) упродовж польових сезонів 2019-2020 рр. за класичними методиками. При підготовці інвентаризаційного списку спонтанно поширених судинних рослин на території парку окрім результатів власних польових досліджень, використано матеріали гербарних колекцій (LW, LWKS, LWS), Національної мережі інформації з біорізноманіття (UkrBIN) [17], а також літературних [6, 7, 9-16] і архівних [1] джерел. У пропонуваному списку судинних рослин родини розміщені за філогенетичною системою А. Л. Тахтаджяна [3], а роди та види – в алфавітному порядку. Номенклатуру таксонів наведено за С. Мосякіним, М. Федорончуком [8]. Деревні інвазійні види (ергазіофіти), що представлені на території парку лише молодими вегетативними

особинами, позначені в дужках літерою (j). Для видів, не підтверджених сучасними хорологічними даними, зазначено останній гербарний збір (прізвище збирача, рік збору та акронім гербарію) або ж літературне джерело (автор, рік видання) чи посилання на архівні матеріали парку (автор). Місцезнаходження (друга половина XIX – початок XXI століття) значної кількості видів рослин задокументовано гербарними зборами, що зберігаються, переважно, у гербаріях Державного природознавчого музею НАН України (LWS), Інституту екології Карпат НАН України (LWKS) і Львівського національного університету імені Івана Франка (LW).

Результати досліджень

Фрагментарні відомості щодо поширення судинних рослин на території РЛП «Знесіння» представлені в гербарних колекціях (LW, LWKS, LWS та ін.), в UkrBIN, деяких літературних джерелах [6, 7, 9-16] та поодиноких архівних матеріалах [1].

Унаслідок проведених флористичних досліджень та детального аналізу гербарних зборів і літературних джерел нами складено інвентаризаційний список спонтанних судинних рослин, виявлених на території РЛП «Знесіння». Зазначений перелік, що наведено далі, нараховує 727 видів із 392 родів, 108 родин, 58 порядків, 7 класів та 5 відділів.

Перелік судинних рослин з території РЛП «Знесіння»

<p><u>Equisetaceae</u> <i>Equisetum arvense</i> L. <i>E. fluviatile</i> L. <i>E. hyemale</i> L. <i>E. palustre</i> L. <i>E. pratense</i> Ehrh. (Кагало, М.Кагало 20.06.2005 LWKS) <i>E. sylvaticum</i> L. <i>E. telmateia</i> Ehrh. (Кагало, Беднарська 15.07.2014 LWKS) <i>E. variegatum</i> Schleich. ex Web. & Mohr. (Кузярін 07.07.2001 LWS)</p>	<p><u>Polypodiaceae</u> <i>Polypodium vulgare</i> L.</p> <p><u>Taxaceae</u> <i>Taxus baccata</i> L. (j)</p> <p><u>Pinaceae</u> <i>Larix decidua</i> Mill. (Кагало, М.Кагало 20.06.2005 LWKS) <i>Picea abies</i> (L.) H.Karst. <i>Pinus nigra</i> J.F.Arnold (= <i>P. austriaca</i> Hüll.) <i>P. sylvestris</i> L.</p>
<p><u>Ophioglossaceae</u> <i>Botrychium lunaria</i> (L.) Sw. (Blocki 05.06.1882 LW)</p>	<p><u>Cupressaceae</u> <i>Thuja occidentalis</i> L. (j)</p>
<p><u>Athyriaceae</u> <i>Athyrium filix-femina</i> (L.) Roth</p>	<p><u>Ceratophyllaceae</u> <i>Ceratophyllum demersum</i> L.</p>
<p><u>Dryopteridaceae (Aspidiaceae)</u> <i>Dryopteris carthusiana</i> (Vill.) H.P.Fuchs <i>D. dilatata</i> (Hoffm.) A.Gray (Кагало, М.Кагало 20.06.2005 LWKS) <i>D. filix-mas</i> (L.) Schott <i>Polystichum aculeatum</i> (L.) Roth</p>	<p><u>Aristolochiaceae</u> <i>Asarum europaeum</i> L.</p>
<p><u>Aspleniaceae</u> <i>Asplenium ruta-muraria</i> L. (Амехін) <i>A. trichomanes</i> L. (Амехін)</p>	<p><u>Ranunculaceae</u> <i>Aconitum moldavicum</i> Hacq. ex Rchb. (Wołoszczak 1897 LW) <i>Actaea spicata</i> L. <i>Anemone nemorosa</i> L. <i>A. sylvestris</i> L. (Левицький 24.05.1925 LWS) <i>Aquilegia vulgaris</i> L. <i>Caltha palustris</i> L.</p>

- Clematis recta* L.
C. vitalba L.
Ficaria verna Huds.
Hepatica nobilis Mill.
Isopyrum thalictroides L. (Сичак, Кагало 14.04.2002 LWKS)
Pulsatilla grandis Wend. (Блоки 05.04.1901 LWS)
Ranunculus acris L.
R. bulbosus L.
R. cassubicus L.
R. lanuginosus L.
R. flammula L.
R. polyanthemos L.
R. repens L.
R. sardous Crantz
R. sceleratus L.
Thalictrum minus L.
- Berberidaceae
Berberis vulgaris L.
- Papaveraceae
Chelidonium majus L.
Papaver rhoeas L.
- Fumariaceae
Corydalis solida (L.) Clairv.
Fumaria officinalis L.
- Moraceae
Morus alba L. (j)
- Ulmaceae
Ulmus glabra Huds.
U. laevis Pall.
U. minor Mill. (= *U. suberosa* Moench) (Кагало, М.Кагало 20.06.2005 LWKS)
- Cannabaceae
Cannabis ruderalis Janisch. (Сичак 30.07.2002 LWKS)
Humulus lupulus L.
- Urticaceae
Parietaria officinalis L.
Urtica dioica L.
- Fagaceae
Fagus sylvatica L.
Quercus robur L.
Q. rubra L. (= *Q. borealis* Michx.)
- Betulaceae
Alnus glutinosa (L.) P.Gaertn.
Betula pendula Roth.
- B. pubescens* Ehrh.
- Corylaceae
Carpinus betulus L.
Corylus avellana L.
- Juglandaceae
Juglans nigra L. (j)
J. regia L.
- Caryophyllaceae
Arenaria serpyllifolia L.
Cerastium arvense L.
C. holosteoides Fries
C. semidecandrum L. (Rehman s. dat. LW)
Coccyganthe flos-cuculi (L.) Fourg. (= *Coronaria flos-cuculi* (L.) A.Br.)
Dianthus carthusianorum L. (Кагало, М.Кагало 20.06.2005 LWKS)
Elisanthe noctiflora (L.) Rupr. (Сичак 07.07.2002 LWKS)
Melandrium album (Mill.) Garcke
Moehringia trinervia (L.) Clairv.
Myosoton aquaticum (L.) Moench
Orites eugeniae (Клеор.) Кюков (Сичак 18.06.2002 LWKS)
Saponaria officinalis L.
Silene nutans L.
S. vulgaris (Moench) Garcke (= *Oberna begen* (L.) Ikonn.)
Spergula arvensis L. (Малиновський 1960 LWS)
Stellaria graminea L.
S. holostea L.
S. media (L.) Vill.
Viscaria vulgaris Bernh.
- Amaranthaceae
Amaranthus albus L. (Кагало, М.Кагало 29.07.2007 LWKS)
A. cruentus L. (= *A. paniculatus* L.)
A. retroflexus L.
- Chenopodiaceae
Atriplex micrantha С.А.Мей. (Сичак 07.07.2002 LWKS)
A. patula L.
A. prostrata Boncher ex DC.
Chenopodium album L.
Ch. glaucum L.
Ch. hybridum L.
Ch. polyspermum L.
Ch. strictum Roth (Сичак 28.09.2002 LWKS)
Kochia scoparia (L.) Schrad. (Кагало, М.Кагало LWKS)
Suaeda pannonica G.Beck

Polygonaceae

Bistorta officinalis Delarbre (Ковальчук 30.05.2009
UkrBIN: 138319)
Fallopia convolvulus (L.) A.Löve (Сичак, М.Кагало
11.09.2005 LWKS)
F. dumetorum (L.) Holub
Persicaria amphibia (L.) Delarbre
P. hydropiper (L.) Delarbre
P. lapathifolia (L.) Delarbre
P. minor (Huds.) Opiz
P. maculosa S.F.Gray
Polygonum aviculare L.
Reynoutria japonica Houtt.
Rumex acetosa L.
R. acetosella L.
R. confertus Willd.
R. conglomeratus Murray
R. crispus L.
R. maritimus L.
R. obtusifolius L. (= *R. sylvestris* (Lam.) Wallr.)

Clusiaceae (Hypericaceae)

Hypericum hirsutum L. (Кузярін 13.08.1990 LWS)
H. perforatum L.

Violaceae

Viola collina Besser (Krzemieniewski, 1926)
V. hirta L.
V. mirabilis L.
V. odorata L.
V. reichenbachiana Jord. ex Boreau

Cistaceae

Helianthemum ovatum (Viv.) Dun.

Cucurbitaceae

Bryonia alba L.
Thladiantha dubia Bunge

Brassicaceae

Alliaria petiolata (M.Bieb.) Cavara & Grande
Arabis sagittata (Bertol.) DC.
Armoracia rusticana P.Gaertn., B.Mey. & Scherb.
Barbarea vulgaris R.Br.
Berteroa incana (L.) DC.
Bunias orientalis L.
Capsella bursa-pastoris (L.) Medik.
Cardaminopsis arenosa (L.) Hayek
Cardaria draba (L.) Desv.
Dentaria glandulosa Waldst. & Kit. (АМЕХІН)
Descurainia sophia (L.) Webb ex Prantl
Diplotaxis muralis (L.) DC.
Erysimum cheiranthoides L.
Hesperis matronalis L. (Степанишин 08.06.2020
UkrBIN: 157768)

Lepidium ruderales L.

L. virginicum L. (Сичак, М.Кагало 17.07.2011
LWKS)
Lunaria annua L.
Nasturtium officinale W.T.Aiton
Raphanus raphanistrum L.
Rorippa austriaca (Crantz) Besser
R. sylvestris (L.) Besser
Sisymbrium loeselii L.
S. officinale (L.) Scop.
Thlaspi arvense L.

Resedaceae

Reseda lutea L.

Salicaceae

Populus alba L.
P. × berolinensis (C.Koch) Dipp. (Сичак 28.08.2002
LWKS)
P. × canadensis Moench (Сичак 28.08.2002 LWKS)
P. nigra L.
P. tremula L.
Salix alba L.
S. aurita L.
S. caprea L.
S. cinerea L.
S. fragilis L.
S. purpurea L.
S. triandra L.
S. viminalis L.

Ericaceae

Vaccinium myrtillus L.

Primulaceae

Androsace septentrionalis L. (Тынеcki 1866 LWS)
Lysimachia nummularia L.
L. vulgaris L.
Primula elatior (L.) Hill
P. veris L.

Tiliaceae

Tilia cordata Mill.

Malvaceae

Althaea officinalis L.
Malva neglecta Wallr.
M. sylvestris L.

Euphorbiaceae

Euphorbia cyparissias L.
E. helioscopia L. (Сичак 19.10.2003 LWKS)
E. peplus L.
E. virgata Waldst. & Kit.
Mercurialis perennis L.

- Thymelaeaceae
Daphne mezereum L.
- Grossulariaceae
Ribes uva-crispa L. (= *Grossularia uva-crispa* (L.) Mill.)
- Hydrangeaceae
Philadelphus coronarius L.
- Crassulaceae
Hylotelephium maximum (L.) Holub
Sedum acre L.
S. reflexum L.
S. sexangulare L.
S. spectabile Boreau
- Saxifragaceae
Saxifraga granulata L. (Rehman 08.05.1888 LW)
S. tridactylites L. (Łoborzewski 05.1855 LWS)
- Parnassiaceae
Parnassia palustris L. (Амехін)
- Rosaceae
Agrimonia eupatoria L.
A. procera Wallr.
Armeniaca vulgaris Lam.
Aruncus vulgaris Rafin
Cerasus avium (L.) Moench
C. mahaleb (L.) Mill.
C. vulgaris Mill.
Crataegus curvisepala Lindm.
C. lindmanii Hrabětova-Uhrová
C. monogyna Jacq. (= *C. leiomonogyna* Klokov)
Filipendula denudata (J.Presl & C.Presl) Fritsch
F. vulgaris Moench
Fragaria × *ananassa* (Duchesne) Duchesne
F. vesca L.
F. viridis Duch.
Geum rivale L.
G. urbanum L.
Malus domestica Borkh. (j)
Padus avium Mill.
P. serotina (Ehrh.) Ag.
Physocarpus opulifolius (L.) Maxim.
Potentilla anserina L.
P. argentea L.
P. erecta (L.) Rausch.
P. heptaphylla L. (Сичак, Кагало 14.04.2002 LWKS)
P. norvegica L.
P. obscura Willd.
P. reptans L.
Poterium polygamum Waldst. & Kit. (Кагало, М.Кагало 20.06.2005 LWKS)
- P. sanguisorba* L.
Prunus divaricata Ledeb.
P. domestica L.
P. spinosa L.
Pyrus communis L.
Rosa caesia Sm. (Rehman 1894 LW)
R. canina L.
R. corymbifera Borkh. (= *R. dumetorum* Thuill.) (Błocki 1912 LWS)
R. majalis Herrm.
R. tomentosa Smith
Rubus caesius L.
R. hirtus Waldst. & Kit.
R. idaeus L.
R. plicatus Weihe & Nees
R. sulcatus Vest
Sorbaria sorbifolia (L.) A.Br.
Sorbus aucuparia L.
- Fabaceae
Amorpha fruticosa L.
Anthyllis schiwereckii (DC.) Błocki (Зеленчук 20.06.1986 LW)
A. vulneraria L. (Кагало, М.Кагало 20.06.2005 LWKS)
Astragalus cicer L.
A. glycyphyllos L.
A. onobrychis L.
Caragana arborescens Lam.
Chamaecytisus ruthenicus (Fisch. ex Wolf.) Klásková
Galega officinalis L.
Genista tinctoria L.
Lathyrus pratensis L.
L. sylvestris L. (Кагало 21.07.2008 LWKS)
L. tuberosus L.
L. vernus (L.) Bernh.
Lembotropis nigricans (L.) Griseb. (Познахівська, Рудка 12.07.1957 LW)
Lotus corniculatus L.
Medicago falcata L. aggr.
M. lupulina L.
M. minima (L.) Bartalini (Łoborzewski 1860 LWS)
M. sativa L. (Пашук 1962 LWS)
Melilotus albus Medik.
M. officinalis (L.) Pall.
Onobrychis arenaria (Kit.) DC.
Ononis arvensis L.
Robinia pseudoacacia L.
Securigera varia (L.) Lassen (= *Coronilla varia* L.)
Trifolium alpestre L.
T. arvense L.
T. dubium Sibth.
T. fragiferum L.
T. hybridum L.

T. medium L.
T. montanum L.
T. pratense L.
T. repens L.

T. rubens L.
Vicia angustifolia Reichard
V. cracca L.
V. pisiformis L. (Krzemieniewski, 1926)
V. sepium L.
V. tenuifolia Roth
V. tetrasperma (L.) Schreb.
V. villosa Roth
Wisteria sinensis (Sims) Sweet

Lythraceae

Lythrum salicaria L.

Onagraceae

Chamerion angustifolium (L.) Holub
Circaea lutetiana L.
Epilobium adenocaulon Hausskn.
E. hirsutum L.
E. montanum L.
E. parviflorum Schreb.
E. roseum Schreb.
Oenothera biennis L.
O. rubricaulis Klebahn

Anacardiaceae

Rhus typhina L. (j)

Rutaceae

Phellodendron amurense Rupr. (j)

Staphylleaceae

Staphylea pinnata L. (Кузярін 06.08.1998 LWS)

Aceraceae

Acer campestre L.
A. negundo L.
A. platanoides L.
A. pseudoplatanus L.
A. rubrum L. (Кагало, М.Кагало 20.06.2005 LWKS)
A. saccharinum L. (j)

Hippocastanaceae

Aesculus hippocastanum L. (j)

Linaceae

Linum austriacum L. (Сичак 18.06.2002 LWKS)
L. catharticum L.
L. flavum L.

Oxalidaceae

Oxalis acetosella L.
Xanthoxalis stricta (L.) Small

Geraniaceae

Geranium dissectum L. (Сичак 19.10.2003 LWKS)
G. palustre L.
G. phaeum L.
G. pratense L.
G. pusillum L.
G. pyrenaicum Burm.f.
G. robertianum L.
G. sanguineum L.
G. sibiricum L.

Balsaminaceae

Impatiens parviflora DC.

Polygalaceae

Polygala amarella Crantz (Сичак, М.Кагало 13.06.2004 LWKS)
P. comosa Schkuhr
P. vulgaris L.

Cornaceae

Cornus mas L.
Swida sanguinea (L.) Opiz

Araliaceae

Hedera helix L.

Apiaceae

Aegopodium podagraria L.
Aethusa cynapium L. (Rehman s. dat. LWS)
Angelica sylvestris L.
Anthriscus sylvestris (L.) Hoffm.
Carum carvi L.
Chaerophyllum aromaticum L.
C. hirsutum L.
C. temulum L.
Conium maculatum L.
Daucus carota L.
Erucastrum gallicum (Willd.) O.E.Schulz
Falcaria vulgaris Bernh. (Кузярін 2020 LWS)
Heracleum sibiricum L.
H. sosnowskyi Manden.
Oenanthe aquatica (L.) Poir.
Pastinaca sativa L.
Peucedanum cervaria (L.) Lapeyr. (= *Cervaria rivini* Gaertn.)
P. oreoselinum (L.) Moench
Pimpinella saxifraga L.
Selinum carvifolia (L.) L. (Попов 11.08.1945 LWS)

Seseli annuum L.

Siella erecta (Huds.) M.Pimen.

Torilis japonica (Houtt.) DC.

Celastraceae

Euonymus europaeus L.

E. verrucosus Scop.

Rhamnaceae

Frangula alnus Mill.

Rhamnus cathartica L.

Vitaceae

Parthenocissus quinquefolia (L.) Planch

Vitis vinifera L.

Santalaceae

Thesium linophyllum L.

Loranthaceae

Viscum album L.

Oleaceae

Fraxinus excelsior L.

F. lanceolata Borkh.

Ligustrum vulgare L.

Syringa vulgaris L.

Elaeagnaceae

Hippophaë rhamnoides L.

Caprifoliaceae

(incl. Sambucaceae, Viburnaceae)

Sambucus ebulus L.

S. nigra L.

Symphoricarpos albus (L.) S.F.Blake (= *S. rivularis* Suksdorf)

Viburnum opulus L.

Valerianaceae

Valeriana officinalis L.

V. simplicifolia (Rchb.) Kabath

Dipsacaceae

Dipsacus laciniatus L.

D. sylvestris Huds.

Knautia arvensis (L.) Coult.

Scabiosa ochroleuca L.

Apocynaceae

Vinca minor L.

Asclepidiaceae

Vincetoxicum hirundinaria Medik. (Амехін)

Gentianaceae

Centaureum erythraea Rafn (Іваницький 22.07.1948 LWS)

C. pulchellum (Sw.) Druce

Gentiana pneumonanthe L.

Gentianella amarella (L.) Воєн. (Стойко 16.09.1956 LWS)

G. lutescens (Velen.) Holub (Wołoszczak 21.08.1885 LWS)

Gentianopsis ciliata (L.) Ма (Тунецький 23.09.1865 LWS)

Rubiaceae

Asperula cynanchica L.

Cruciata glabra (L.) Ehrend.

Galium aparine L.

G. exoletum Klokov (Кагало, М.Кагало 20.06.2005 LWKS)

G. mollugo L.

G. odoratum (L.) Scop.

G. palustre L.

G. verum L.

Convolvulaceae

Calystegia sepium (L.) R.Br.

Convolvulus arvensis L.

Cuscutaceae

Cuscuta epithymum (L.) L.

Boraginaceae

Anchusa officinalis L. (Сичак, М.Кагало 13.06.2004 LWKS)

Echium vulgare L.

Lappula squarrosa (Retz.) Dumort. (Łobarzewski 1855 LWS)

Lithospermum officinale L.

Lycopsis arvensis L. (Rehman s.dat. LWS)

Myosotis ramosissima Rochel. ex Schult. (Rehman s. dat. LWS)

M. scorpioides L.

M. stricta Roem. & Schult. (Rehman s.dat. LWS)

M. sylvatica Ehrh. ex Hoffmann

Pulmonaria mollis Wulf. ex Hornem (Krzemieniewski, 1926)

P. obscura Dumort.

P. officinalis L. (Скібіцька 10.03.2002 LWKS)

Symphytum officinale L.

Solanaceae

Lycium barbatum L.

Lycopersicon esculentum Mill.

Petunia × atkinsiana D.Don ex Loudon (Сичак, М.Кагало 11.09.2005 LWKS)

Physalis alkekengi L. (= *Alkekengi officinarum* Moench) (Сичак 20.10.2001 LWKS)
Solanum dulcamara L.
S. nigrum L.

Scrophulariaceae

Digitalis grandiflora Mill.
Euphrasia parviflora Schag. (Лазебна 1971 LWS)
E. stricta D.Wolff ex J.F.Lehm.
Lathraea squamaria L. (Сичак, Кагало 14.04.2002 LWKS)
Linaria vulgaris Mill.
Melampyrum arvense L. (Блоки 1895 LWS)
M. nemorosum L.
Odontites vulgaris Moench
Rhinanthus minor L.
Scrophularia nodosa L.
S. umbrosa Dumort.
Verbascum densiflorum Bertol.
V. lychnitis L.
V. nigrum L.
V. phlomoides L.
Veronica austriaca L. (Блоки 07.06.1897 LW)
V. arvensis L. (Блоки 16.06.1907 LW)
V. beccabunga L.
V. chamaedrys L.
V. filiformis Smith
V. hederifolia L.
V. officinalis L.
V. persica Poir.
V. spicata L.
V. teucrium L. (Кагало, М.Кагало 20.06.2005 LWKS)
V. verna L. (Kotula 1876 LWS)

Orobanchaceae

Orobanche alba Steph.
O. caryophyllacea Smith (Сичак, М.Кагало 13.06.2004 LWKS)
O. picridis F.W.Schultz (Амехін)

Lentibulariaceae

Utricularia vulgaris L.

Plantaginaceae

Plantago lanceolata L.
P. major L.
P. media L.

Lamiaceae

Acinos arvensis (Lam.) Dandy
Ajuga genevensis L.
A. reptans L.
Ballota nigra L.
Betonica officinalis L.

Clinopodium vulgare L.
Galeobdolon luteum Huds.
Galeopsis bifida Boenn.
G. pubescens Besser
G. tetrahit L.
Glechoma hederacea L.
G. hirsuta Waldst. & Kit.
Lamium album L.
L. maculatum (L.) L. subsp. *cupreum* (Schott) Hadač (Сичак, Кагало 14.04.2002 LWKS)
L. purpureum L.
Leonurus quinquelobatus Gilib.
Lycopus europaeus L.
Melittis sarmatica Klokov
Mentha arvensis L.
M. longifolia (L.) Huds.
M. × piperita L.
M. suaveolens Ehrh.
Origanum vulgare L.
Prunella vulgaris L.
Salvia glutinosa L.
S. pratensis L.
S. verticillata L.
Stachys germanica L.
S. palustris L.
S. recta L.
S. sylvatica L.
Teucrium chamaedrys L.
Thymus alternans Klokov (Завада 06.06.1968 LWS)
T. glabrescens Willd. (Тyniecki 10.06.1880 LWS)
T. pulegioides L. aggr.
T. serpyllum L. (Малиновський 09.10.1960 LWS)

Campanulaceae

Campanula glomerata L.
C. persicifolia L.
C. rapunculoides L.
C. sibirica L.
C. trachelium L.

Asteraceae

Achillea millefolium aggr.
Ambrosia artemisiifolia L. (Сичак, М.Кагало 17.07.2011 LWKS)
Anthemis tinctoria L. (Іваницький 1948 LWS)
Aposeris foetida (L.) Less.
Arctium lappa L.
A. tomentosum Mill.
Artemisia absinthium L.
A. annua L. (Кузярін 10.05.2001 LWS)
A. campestris L.
A. marschalliana Spreng. (Сичак 28.08.2002 LWKS)
A. vulgaris L.

- Aster amellus* L. (Кузярін 13.08.1990 LWS)
Bellis perennis L.
Bidens frondosa L.
B. tripartita L.
Carduus acanthoides L.
C. crispus L.
Carlina biebersteinii Bernh. ex Hornem.
Centaurea cyanus L.
C. jacea L.
C. stoebe L. (= *C. rhenana* Boreau)
C. scabiosa L.
C. stricta Waldst. & Kit.
Cichorium intybus L.
Cirsium arvense (L.) Scop.
C. canum (L.) All.
C. oleraceum (L.) Scop.
C. palustre (L.) Scop.
C. pannonicum (L.f.) Link
C. rivulare (Jacq.) All.
C. vulgare (Savi) Ten.
Conyza canadensis (L.) Cronq.
Cosmos bipinnatus Cav. (Кузярін 2001 LWS)
Crepis biennis L.
C. capillaris (L.) Wallr. (Зеленчук, Кардаш 1986 LW)
C. paludosa (L.) Moench
C. praemorsa (L.) Tausch
C. rhoeadifolia M.Bieb. (Блоки 1912 LW)
C. tectorum L.
Echinops sphaerocephalus L.
Erigeron acris L.
Eupatorium cannabinum L.
Galatella linosyris (L.) Rchb.f. (Krziemieniewski, 1926)
Galinsoga parviflora Cav.
G. quadriradiata Ruiz & Pav. (= *G. urticifolia* (Kunth) Benth.)
Gnaphalium sylvaticum L.
G. uliginosum L.
Helianthus tuberosus L.
Helichrysum arenarium (L.) Moench (Łobarzewski 1860 LWS)
Hieracium borodinianum Juxip (= *H. lachenalii* Suter)
H. sabaudum L. aggr.
H. umbellatum L.
Hypochoeris radicata L.
Inula britannica L. (Амехін)
I. ensifolia L.
I. hirta L.
I. salicina L.
Iva xanthifolia Nutt. (= *Cyclachaena xanthifolia* (Nutt.) Fresen.)
Lactuca serriola L.
Lapsana communis L.
Leontodon autumnalis L.
L. danubialis Jacq. (Скібіцька 10.03.2002 LWKS)
L. hispidus L.
Lepidothea suaveolens (Pursh) Nutt. (= *Chamomilla suaveolens* (Pursh) Rydb.)
Leucanthemum vulgare Lam.
Mycelis muralis (L.) Dumort.
Phalacrolooma annuum (L.) Dumort. (= *Stenactis annua* Nees)
Petasites hybridus (L.) G.Gaertn., В.Мей. & Scherb.
Picris hieracioides L.
Pilosella officinarum F.Schult. & Sch.Bip.
P. × polymastix (Peter) Holub (Кагало, М.Кагало 20.06.2005 LWKS)
P. praealta (Vill. ex Goehn) F.Schultz & Sch. Bip.
Pyrethrum parthenifolium Willd. (Сичак 02.10.2005 LWKS)
Scorzonera purpurea L. (Krziemieniewski, 1926)
Senecio jacobaea L.
S. umbrosus Waldst. & Kit. (Блоки 31.07.1906 LW)
S. vernalis Waldst. & Kit.
S. viscosus L. (Сичак, М.Кагало 17.07.2011 LWKS)
S. vulgaris L.
Serratula tinctoria L.
Solidago canadensis L.
S. gigantea Aiton (= *S. serotinoidea* Á.Löve & D.Löve)
S. virgaurea L.
Sonchus arvensis L.
S. asper (L.) Hill (Сичак 19.10.2003 LWKS)
S. oleraceus L.
S. palustris L.
Symphotrichum lanceolatum (Willd.) G.L.Nesom (= *Aster lanceolatus* Willd.) (Сичак 19.10.2003 LWKS)
S. novi-belgii (L.) Nesom (= *Aster novi-belgii* L.)
S. × salignus (Willd.) Nesom (= *A. × salignus* Willd.)
Tanacetum vulgare L.
Taraxacum laevigatum DC. (Кузярін 23.04.1991 LWS)
T. officinale Wigg. aggr.
Telekia speciosa (Schreb.) Baumg.
Tragopogon major Jacq.
T. pratensis L. (Кагало, М.Кагало 20.06.2005 LWKS)
Tripleurospermum inodorum (L.) Sch.Bip. (= *Matricaria perforata* Mérat)
Tripolium pannonicum (Jacq.) Dobrocz.
Tussilago farfara L.
Xanthium albinum (Widd.) H.Scholz (Сичак, М.Кагало 11.09.2005 LWKS)

Alismataceae

Alisma plantago-aquatica L.

Hydrocharitaceae

Elodea canadensis Michx. (Сичак, М.Кагало
13.06.2004 LWKS)
Stratiotes aloides L.

Juncaginaceae

Triglochin palustre L.

Potamogetonaceae

Potamogeton crispus L. (Сичак, М.Кагало
13.06.2004 LWKS)
P. pectinatus L.

Heimerocallidaceae

Heimerocallis fulva (L.) L.

Liliaceae

Gagea lutea (L.) Ker-Gawl.
Lilium candidum L.
L. martagon L.
Tulipa × hybrida hort.

Asphodelaceae

Anthericum ramosum L.

Hyacinthaceae

Scilla bifolia L.

Alliaceae

Allium oleraceum L.
A. ursinum L.

Amaryllidaceae

Galanthus nivalis L.
Leucojum vernum L.
Narcissus poeticus L.
N. pseudonarcissus L.

Convallariaceae

Convallaria majalis L.
Maianthemum bifolium (L.) F.W.Schmidt
Polygonatum hirtum (Bosc ex Poir.) Pursh
(Кузьярін 08.06.1998 LWS)
P. multiflorum (L.) All.
P. odoratum (Mill.) Druce

Asparagaceae

Asparagus officinalis L.

Trilliaceae (Melanthiaceae)

Paris quadrifolia L.

Iridaceae

Iris pseudacorus L.

Orchidaceae

Cephalanthera damasonium (Mill.) Druce
C. longifolia (L.) Fritsch. (Кагало, Сичак
31.05.2004 LWKS)
Cypripedium calceolus L. (Krzemieniewski, 1926)
Dactylorhiza fuchsii (Druce) Soó (Амехін)
D. incarnata (L.) Soó (Кузьярін 06.06.2000 LWS)
D. lapponica (Laest.) Soó (Кагало, Сичак
31.05.2004 LWKS)
D. majalis (Rchb.) P.F.Hunt & Summerhayes
Epipactis helleborine (L.) Crantz
E. palustris (L.) Crantz (Кузьярін 06.06.2000 LWS)
Gymnadenia conopsea (L.) R.Br.
Listera ovata (L.) R.Br. (Сичак, М.Кагало
13.06.2004 LWKS)
Orchis militaris L. (Кагало, Сичак 31.05.2004
LWKS)
O. morio L. (Шмідт 24.05.1855 LW)
Neottia nidus-avis (L.) Rich.

Juncaceae

Juncus articulatus L.
J. bufonius L.
J. compressus Jacq.
J. effusus L.
J. inflexus L.
J. nastanthus V.Krecz. & Gontsch. (Кузьярін
13.08.2001 LWS)
J. tenuis Willd.
Luzula campestris (L.) DC.
L. multiflora (Ehrh.) Lej.
L. pilosa (L.) Willd.

Cyperaceae

Carex acuta L.
C. acutiformis Ehrh.
C. brizoides L.
C. caryophyllea Latourr.
C. contigua Hoppe
C. digitata L.
C. distans L.
C. disticha Huds.
C. flacca Schreb.
C. flava L.
C. hirta L.
C. humilis Leyss. (Амехін)
C. leporina L. (= *C. ovalis* Gooden.)
C. michelii Host (Кузьярін 23.04.1991 LWS)
C. montana L. (Кузьярін 23.04.1991 LWS)
C. nigra (L.) Reichard
C. pallescens L.

- C. panicea* L.
C. pilosa Scop.
C. pseudocyperus L.
C. sylvatica Huds.
C. tomentosa L.
C. vulpina L.
Eleocharis palustris (L.) Roem. & Schult.
E. uniglumis (Link) Schult.
Schoenoplectus tabernaemontani (C.C.Gmel.) Palla
Scirpus sylvaticus L.
- Poaceae
- Agrostis capillaris* L. (= *A. tenuis* Sibth.)
A. gigantea Roth
A. stolonifera L.
Alopecurus geniculatus L.
A. pratensis L.
Anisantha tectorum (L.) Nevski
Anthoxanthum odoratum L.
Arrhenatherum elatius (L.) J.Presl & C.Presl
Brachypodium pinnatum (L.) P.Beauv.
B. sylvaticum (Huds.) P.Beauv.
Briza media L.
Bromopsis benekenii (Lange) Holub
B. erecta (Huds.) Fourr.
B. inermis (Leys.) Holub
Bromus hordeaceus L. (= *B. mollis* L.)
Calamagrostis epigeios (L.) Roth
Cynodon dactylon (L.) Pers. (Кагало 27.07.2002 LWKS)
Dactylis glomerata L.
D. polygama Horv.
Deschampsia cespitosa (L.) P.Beauv.
Digitaria ischaemum (Schreb.) Muehl.
D. sanguinalis (L.) Scop.
Echinochloa crusgalli (L.) P.Beauv.
Elytrigia intermedia (Host) Nevski (Сичак 07.07.2002 LWKS)
E. repens (L.) Nevski
Eragrostis pilosa (L.) P.Beauv.
Festuca arundinacea Schreb.
- F. gigantea* (L.) Vill.
F. heterophylla Lam. (Rehman s. dat. LW)
F. ovina L.
F. pratensis Huds.
F. rubra L. s. str.
Glyceria maxima (C.Hartm.) Holmberg
G. nemoralis (Uechtr.) Uechtr. & Koern.
Helictotrichon pubescens (Huds.) Pilg.
Holcus lanatus L.
Hordeum murinum L.
Koeleria cristata (L.) Pers.
Lolium perenne L.
Melica nutans L.
Milium effusum L.
Panicum miliaceum L. (Кагало 27.07.2002 LWKS)
Phalaroides arundinacea (L.) Rausch.
Phleum phleoides (L.) Karst.
P. pratense L.
Phragmites australis (Cav.) Trin. ex Steud.
Poa annua L.
P. bulbosa L. (s. coll. 05.06.1961 LW)
P. compressa L.
P. nemoralis L.
P. palustris L.
P. pratensis L.
P. trivialis L.
Puccinellia distans (Jacq.) Parl.
Setaria glauca (L.) P.Beauv.
S. verticillata (L.) P.Beauv.
S. viridis (L.) P.Beauv.
Sieglingia decumbens (L.) Bernh.
Trisetum flavescens (L.) P.Beauv.
- Lemnaceae
- Lemna minor* L.
L. trisulca L. (Степанишин 09.06.2020 UkrBIN: 157762)
- Typhaceae
- Typha latifolia* L.
T. laxmannii Lepech.

Порівняльний аналіз систематичної структури інвентаризаційного списку судинних рослин РЛП «Знесіння» свідчить про істотне переважання родин, родів та видів із відділу Magnoliophyta. Серед них панівна частка (77,7%) належить представникам класу Magnoliopsida, натомість клас Liliopsida представлений значно менше (19,3%). При цьому спорові та хвойні рослини становлять лише 3,0% від загальної кількості видів. В умовах антропопресингу на порівняно невеликій території парку спонтанна флора зазнає постійних структурних і якісних змін. Її формують три основні групи таксонів, що сформували спонтанні популяції: аборигенні, ксенофіти або випадково занесені адвентивні таксони та ергазіофіти або натуралізовані (здичавілі) інтродуценти.

Проведеними дослідженнями підтверджено, що в деревних композиціях парку, окрім екзотичних (чужорідних), широко використано аборигенні види та їхні паркові форми, зокрема *Acer platanoides*, *A. pseudoplatanus*, *Betula pendula*, *Quercus robur*, *Carpinus betulus*, *Sorbus aucuparia*, *Pinus sylvestris*, *Picea abies*, *Viburnum opulus*, *Tilia cordata*, *Cerasus avium*, *Juniperus communis* та ін.

Висновки

На підставі проведених флорохорологічних досліджень, опрацювання провідних гербарних колекцій (LW, LWKS, LWS) та аналізу літературних джерел уперше складено список спонтанних судинних рослин для території регіонального ландшафтного парку «Знесіння». У складі спонтанної флори парку виявлено 727 видів, що за систематичною структурою розподіляються між 392 родами, 108 родинами, 59 порядками, 5 класами та 4 відділами. Уперше для території парку проведено повний облік сучасних локалітетів 30 раритетних видів, з яких, 15 включені до Червоної книги України [5] і 15 видів є регіонально-рідкісними [2]. Місцезнаходження таких раритетних видів національного значення, як *Dactylorhiza incarnata*, *Epipactis palustris*, *Listera ovata*, *Lilium martagon*, *Orchis militaris* уперше наводяться для дослідженої території. Два види, зокрема *Suipedium calceolus* та *Pulsatilla grandis*, що зазначені в Додатку I Бернської конвенції, на сьогодні вважаються зниклими в межах парку.

1. Амехін О. О. Додаток до пояснювальної записки геоботанічної інвентаризації ландшафтно-історичного парку «Знесіння». Перелік видів рослин, що підлягають охороні та збереженню на території ландшафтно-історичного парку «Знесіння» // Архівні матеріали РЛП «Знесіння».
2. Кагало О. О., Сичак Н. М. Матеріали для нового (уточненого) переліку видів рослин, що потребують охорони на території Львівської області як основа для підготовки «Червоної книги Львівської області. Рослинний світ» // Наукові основи збереження біотичної різноманітності. – 2014. – Т. 5(12), № 1. – С. 59-80.
3. Определитель высших растений Украины / Д. Н. Доброчаева, М. И. Котов, Ю. Н. Прокудин (отв. ред.) и др. – К. : Наук. думка, 1987. – 548 с.
4. Посацький Б. Архітектура тоталітаризму (1940-1956) // Архітектура Львова: Час і стилі XIII-XXI ст., ред. Ю. Бірюльов. – Львів : Центр Європи, 2008. – С. 578-605.
5. Червона книга України. Рослинний світ / за ред. Я. П. Дідуха. – К. : Глобалконсалтинг, 2009. – 912 с.
6. Besser W. Ennumeratio plantarum hucusque in Volhynia, Podolia gub. Kioviensi, Bessarabia cis Thyraica et Circa Odessam collectarum simul cum observationibus in Primitivas Flora Galiciae Austriacae. – Vilnae, 1822. – 111 s. [In Latin]
7. Krzemieniewski S. Chomiec w Krzywczycach pod Lwowem (Na podstawie referatów

- Prof. Dra J. Łomnickiego i Dra T. Wilczyńskiego) // Ochrona przyrody, 1926. – Zeszyt 6. – S. 72-75. [In Polish]
8. Mosyakin S., Fedoronchuk M. (1999). Vascular plants of Ukraine. A nomenclatural checklist. – Kiev: Inst. Bot., 1999. – 345 p. [In English]
 9. Raciborski M. Ochrony godne drzewa i zbiorowiska roślin // Kosmos. – 1910. – R. 35. – S. 352-366. [In Polish]
 10. Raciborski M. Rośliny polskie (Plantae polonicae; Nr. 1-400) // Kosmos. – 1910. – R. 35. – S. 739-767. [In Polish]
 11. Raciborski M. Drobiazgi florystyczne // Kosmos. – 1911. – R. 36. – S. 1096-1104. [In Polish]
 12. Szafer W. Osobliwości i zabytki flory okolic Lwowa // Rozp. i Wiad. z Museum im. Dzieduszyckich. – 1914. – T. 1, zes. 1 i 2. – S. 102-109. [In Polish]
 13. Tomaschek A. Flora der Umgebung Lemberg's. Aus den Verhandlungen d. k. k. zool.-bot. Gesellschaft in Wien. – Wien, 1859. – Erster Beitrag. – 12 S.; 1862. – Dritter Beitrag. – 24 S. [In German]
 14. Tomaschek A. Vierter Beitrag zur Flora der Umgebung von Lemberg. Die Gefäßpflanzen der Umgebung Lemberg's. – Wien, 1862. – S. 870-966. [In German]
 15. Tomaschek A. Flora der Umgebung von Lemberg und des östlichen Galiziens überhaupt. (Aus den Verhandlungen d. k. k. zool.-bot. Gesellschaft in Wien. [Jahrgang 1866] besonders abgedruckt.). – Wien, 1866. – 6 S. [In German]
 16. Zawadzki A. Flora der Stadt Lemberg, oder Beschreibung, der um Lemberg wildwachsenden Pflanzen, nach ihrer Blüthezeit geordnet. – Lemberg, 1836. – 230 S. [In German]
 17. Plantae 2020. In UkrBIN: Ukrainian Biodiversity Information Network [public project & web application]. UkrBIN, Database on Biodiversity Information. Available from: <http://http://www.ukrbin.com/index.php?id=343503> (November 08, 2020).

¹ Державний природознавчий музей НАН України, м. Львів
e-mail: kuzyarin@gmail.com;

² Інститут екології Карпат НАН України, м. Львів
e-mail: sytschak@ukr.net; e-mail: kagaloalexander@gmail.com

Kuzyarin O. T., Sytschak N. N., Kagalo A. A.

Spontaneous vascular plants for the territory of the Znesinnya Regional Landscape Park (Lviv)

*On the base of research florochorology, studying the main herbarion collections (LW, LWKS, LWS) and analysis the literature the checklist of the spontaneous vascular plants for the territory of the Znesinnya Regional Landscape Park has been compiled. Some 727 species from 392 genera, 108 families, 59 orders, 5 classes and 4 divisions are presented from the investigated area. Among them, the most common part (77.7%) belongs to the representatives of the Magnoliopsida class, while the Liliopsida class of representations is significantly less (19.3%). With a wide range of disputes, coniferous trees are stocked less than 3.0% of all types. The species distribution to the leading families and genera have been analysed. For the first time were recorded the present habitats of 30 rare species (15 from the Red Data Book of Ukraine, and 15 species are rare in the region). The locations of the rare species with state zoological status (*Dactylorhiza incarnata* (L.) Soò, *Epipactis palustris* (L.) Crantz, *Listera ovata* (L.) R.Br., *Lilium martagon* L., *Orchis militaris* L.) were offered for the first time. Two species from addition of the First Bern Convention (*Cypripedium calceolus* and *Pulsatilla grandis*) are disappeared on the territory of the park.*

Key words: phytodiversity, rare vascular plants, protected areas.